

Monogràfic sobre
I Jornades Escola Infantil
i Comunitat

Revista Electrònica

 investigació
novació

Educativa i Socioeducativa

«Parlem dels nostres infants»
Grups de famílies
Acompanyament i orientació per a
mares i pares

Catalina Mas

«Parlem dels nostres infants»

Grups de famílies

Acompanyament i orientació per a mares i pares

Catalina Mas
Centre Municipal de 0 a 3. Ajuntament de Manacor

Per citar l'article

“Mas, C. (2009). «Parlem dels nostres infants» Grups de famílies Acompanyament i orientació per a mares i pares. *IN. Revista Electrónica d'Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa*, V. 2, n. 1, PAGES 67-74. Consultado en http://www.in.uib.cat/pags/volumenes/vol2_num1/mas/index.html en (poner fecha)”

El Departament d'Educació de l'Ajuntament de Manacor, el CEP i l'EAP varen promoure l'aproximació i la coordinació entre les escoles de 0 a 3 anys i les escoles d'educació infantil de 3-6 a través del projecte «Parlem dels nostres infants». Es tractava d'organitzar, a cada centre interessat, un grup d'acompanyament i orientació per a mares i pares coordinat per una o dues educadores en l'horari extraescolar. Els bons resultats dels 12 centres que s'hi apuntaren el primer curs que es va fer, han motivat la continuïtat per al 2007-2008 i per al 2008-2009.

L'objectiu general del projecte és establir, al municipi de Manacor, un pla conjunt d'orientació i formació per a les famílies d'ambdós cicles. Cada centre participant ofereix un espai de trobada als pares i mares que s'apunten, seguint una metodologia participativa que els permet compartir i debatre experiències, dubtes, etc. En definitiva, es tracta de millorar les competències educatives dels pares i mares; de fomentar les competències de les educadores en el treball amb famílies, i de propiciar les relacions família-escola.

Els centres de 1r o 2n cicle d'educació infantil interessats per participar a «Parlem dels nostres infants» han de designar una o dues professionals encarregades de coordinar un grup de pares i mares del propi centre que es reuneix una vegada cada mes (d'octubre a maig) per parlar i reflexionar de forma conjunta sobre temes educatius d'interès per al grup durant 90 minuts aproximadament. Reben una gratificació econòmica de l'Ajuntament de Manacor.

Aquestes educadores cursen el seminari «La coordinació d'educació infantil dins l'àmbit del municipi», proposat pel Centre de Professorat de Manacor, que els permet una formació i un suport al treball fet amb els seus propis grups de mares i pares. El seminari compleix diverses funcions: organitzar la difusió i l'inici del programa en cada centre, definir el rol de la conductora de grup, treballar tècniques de grup, oferir recursos per treballar els temes escollits pels pares i mares, etc. També es prepararan dues grans conferències destinades a totes les famílies participants a tots els centres i una festa final.

Objectius

Planificar accions conjuntes entre centres de 1r i 2n cicle d'educació infantil

Curs 2006-2007:

- l'adaptació
- el traspàs de l'alumnat de 1r a 2n cicle

Curs 2006-2007: projecte «Parlem dels nostres infants»

Curs 2007-2008: projecte «Parlem dels nostres infants II»

Acompanyar i orientar les famílies per millorar les seves capacitats educatives i parentals, i aconseguir una percepció positiva de la criança i de la vida en família

«M'agradaria que aquesta iniciativa perduràs al llarg dels anys. L'educació és infinita i la necessitat de compartir-la és BÀSICA. Enhorabona i gràcies!»

«El que m'ha anat millor ha estat veure que no només jo tenc problemes, i poder-los exterioritzar»

«M'he adonat que sóc més bona mare del que pensava»

«Participar al grup m'ha fet dubtar, reflexionar i criticar el que feia»

«Quan xerram al grup de famílies sembla que solucionam els problemes que tenim. Després, a la pràctica, ja és més difícil. Però sí que ajuda!»

«Si em demanessin què és el més útil del curs diria que compartir, xerrar del que ens va bé i del que ens va malament.»

«Per jo és un consol veure que no som l'única que està perduda, sobretot quan moltes de les persones que formen el grup es dediquen a l'educació (si elles estan perdudes, com he d'estar jo?)»

«M'ha agradat molt l'activitat amb la capseta del mirall. Realment jo pensava que el que més agradava a la nostra filla era estar amb nosaltres, fer el que fem nosaltres. Na Cati va concloure dient "En aquests moments, nosaltres som el més important per als nostres fills". És fantàstic!»

«Més que una sessió en concret, em qued amb situacions concretes de reflexió, de rialles, de serietat...»

«Agradezco tener apoyo fuera de la familia»

«No me esperaba encontrarme tan a gusto con tanta gente»

«Para nosotros, que no tenemos familiares en Mallorca, ha sido importante compartir con otros padres»

«És un espai molt útil, sobretot amb el primer fill»

«Les xerrades ens donen confiança i ens apropen a vosaltres (educadores)»

«Més que ajudar-me a conèixer millor el meu fill, el grup de famílies m'ha ajudat a sentir-me millor amb mi mateix»

«Malgrat la discapacitat de la nostra filla, ens ha servit per veure que no és tan diferent dels altres infants»

«És important que sempre siguem els mateixos pares i mares. Amb un grup petit, sempre és més bo de fer tenir confiança i conèixer-nos millor»

Fomentar les competències de les educadores en el treball amb mares i pares

«No em pensava mai poder-ho fer. No som tan travada! He agafat més confiança en mi mateixa.»

«He après molt i crec que ara som més reflexiva: les coses es poden veure des de diferents punts»

«Ha estat important aprendre que les respostes les tenen els pares!»

«El nostre grup no ha arreglat el món, però sí que ens hem ajudat a ser més conscients d'algunes de les nostres inconsciències»

«He après molt de les mares»

«Les famílies prefereixen ésser conduïdes; els costa implicar-se, aportar...»

«És un temps per als pares molt positiu»

«És molta feina dur un grup de famílies, però val la pena»

Afavorir les relacions família-escola, i de tota la comunitat educativa

«He tornat a confirmar que escoltar la gent és una sort i que és molt important tenir clar que els pares saben moltes coses... Perquè la tendència de l'adult "professional" és etiquetar i jutjar i ficar-se amb aspectes familiars, però "fins a un punt" hi tenim dret?»

«He après a escoltar millor els pares»

«He après que la comunicació i el diàleg entre escoleta i pares és fonamental, sense cap dubte. Abans els pares no demanaven tant i ara demanen i s'interessen més»

«Els pares s'habituen a participar. Millora la seva implicació»

Actuacions

1. Grup de famílies

Destinatari: pares i mares de les escoles de 0 a 3 anys i de les escoles d'educació infantil (3-6 anys) del municipi de Manacor

Difusió:

- Carta als centres 0-3 i 3-6: presentació, requisits, reunió informativa, data per presentar sol·licituds
- Cartell destinat a les famílies
- Carta a les famílies

Centres adscrits al projecte: 6 centres 0-3 i 6 centres 3-6 de diverses localitats del municipi

Nombre total de pares i mares participants: 120-140

Calendari de les famílies: 7 sessions i 2 conferències

Temes tractats:

- L'alimentació infantil
- Normes i límits: conflictes, premis i càstigs, conductes difícils
- Les separacions i l'adaptació a l'escola
- Intel·ligència emocional: els plors, la ràbia, la vergonya, les preocupacions, etc.
- L'autoestima
- Relacions familiars: fills i relacions de parella, rol de la mare i del pare, rol dels padrins
- Estrès a la família
- Organització de la vida familiar
- Què és el més important per als nostres fills?
- El càstig físic
- Gelosies
- Criança respectuosa
- Dormir i son infantil
- La televisió
- Jugar i jocs
- Consum responsable al Nadal
- Les activitats extraescolars
- Primers auxilis
- Temes pendents
- La por
- La mort
- La sexualitat
- Els padrins

- Gelosies
- El son infantil
- Normes i límits
- Alimentació
- Primers auxilis
- L'obediència
- Les rebequeries
- Intel·ligència emocional: com els pares han d'expressar les seves emocions als fills
- Joc i entreteniment en pisos i espais reduïts

Valoració global

- La participació de pares sempre és inferior a la de mares
- La sessió del joc, a la qual assistien els fills, és de les més valorades
- En general, hi ha hagut molt bona participació de les famílies
- Les conductores són molt valorades
- Hi ha sessions que pretenen abraçar massa temes
- Falta implicar-hi més tot el claustre de professors

2. Conferències de gran grup

- Assistència: 60-200 persones
- Assistència de pares que participen al grup de famílies: 30-40%
- Temes tractats: alimentació infantil, normes i límits, el son infantil, joc i creativitat, plaer dels infants – censura de grans, fills i relacions de parella.
- Sempre és difícil trobar temes i conferenciants que abracin tota l'etapa de 0 a 6 anys.

3. Taller de coordinació d'educadores

Continguts: tres grans blocs

- *Característiques del projecte*: objectius del treball amb grups de famílies, rol de la/les conductora/es de grup, la metodologia participativa, la difusió inicial i continuada al centre, l'avaluació intermèdia i final, la memòria final, etc.
- *Dinàmica de grups*: la moderació de debats, la integració de nous participants amb els que repeteixen, com s'ha de fer una sessió de presentació inicial, com s'ha de preparar una valoració final en grup, dinàmiques específiques per a temes concrets, etc.
- *Continguts*: recursos per treballar els temes escollits per cada grup de famílies, organització de les conferències de gran grup (temes per proposar, com treballar les conferències en cada grup específic, etc.).

Documentació: articles i altres documents d'interès. L'EAP s'encarrega més de garantir articles i bibliografia als centres 0-3, i el CEP als centres 3-6.

Referències bibliogràfiques

- AAVV (2006). «Els espais familiars de petita infància» Diputació de Barcelona, novembre.
- Buira Ferré, B.; Gimeno Soria, X. (2008). «Relatos en torno a los grupos de reflexión de padres y madres como espacios para construir las identidades parentales a partir de la diversidad de sus integrantes». Comunicació presentada en el V Congrés APAG.
- De Febrer, V. (2005). “Atenció integral a la petita infància i les seves famílies”. III Jornades “Bones Pràctiques locals en educació: Polítiques de Petita Infància centres integrals, xarxes, pla d’infància”. Vilanova i la Geltrú. Publicat a la *Revista digital de Política Educativa Local ‘De Prop’* n. 13, monogràfic <http://www.deprop.net/Continguts/Textos/JBPLEIII/VilanovaPonenciaVicen.cFebrerAtencioPetita%20InfanciaSet05.pdf>
- De Febrer, V. (2007). “Espais familiars a l’escola bressol”. *Guix d’Infantil* n. 36.
- El centre 0-3 de l’Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols. Un model integral d’atenció socio-educativa a la petita infància i de suport a la família.
- Diputació de Barcelona (2006). “Els espais familiars de petita infància”, novembre.
- López Sánchez, F. (2003). «Tipus i funcions de la família. Resistirà els canvis aquesta institució?». *Guix d’Infantil* n. 16, p. 35-39.
- Soler Prats, J. M. (2004). «Intervenció psicopedagògica en les relacions família-escola». *Àmbits de Psicopedagogia* n.10, pàg. 21-26.